

1. Εισαγωγή

Η Α' Μονάδα της Αρχής Καταπολέμησης της Νομιμοποίησης Εσόδων από Εγκληματικές Δραστηριότητες μέσω της επιχειρησιακής ανάλυσης υποθέσεων εντόπισε μία πρακτική νομιμοποίησης παράνομων κεφαλαίων μέσω της καταχρηστικής εκμετάλλευσης εταιριών που παρέχουν υπηρεσίες κοινής ωφέλειας (*utilities*) από φυσικά πρόσωπα που παρουσιάζονται ότι κατοικούν στη Χώρα μας.

Με τη μέθοδο αυτή, οι συγκεκριμένες εταιρίες “χρησιμοποιούνται” εν αγνοία τους ως «ενδιάμεσες οντότητες», για τη νομιμοποίηση παράνομων εσόδων, καθώς αυτά, καταλήγουν να εμφανίζονται στους τραπεζικούς λογαριασμούς των φυσικών προσώπων ως επιστροφές χρημάτων (*refund*) στο πλαίσιο εκτέλεσης νόμιμων και συνηθισμένων συναλλαγών.

Το εν λόγω φαινόμενο εμφανίζεται εξαιρετικά οργανωμένο, με συγκεκριμένη προπαρασκευαστική διαδικασία και με τελική πρόθεση την παραπλάνηση των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων ως προς την αρχική προέλευση των κεφαλαίων και τη νομιμοποίησή τους.

Η εντοπισθείσα μεθοδολογία παρουσιάζει αυξανόμενη συχνότητα και χρήζει συστηματικής μελέτης και ανάλυσης από τους αρμοδίους φορείς με στόχο τη βελτίωση των μηχανισμών ανίχνευσης και τη λήψη των αναγκαίων μέτρων αποτροπής.

2. Μεθοδολογία

2.1. Στάδια εκτέλεσης

Η αλληλουχία ενεργειών που διαπιστώθηκε σε όλες τις διερευνηθείσες περιπτώσεις παρουσιάζει συγκεκριμένα στάδια, τα οποία συνθέτουν μία ολοκληρωμένη μέθοδο νομιμοποίησης, με τελικό αποτέλεσμα την ενίσχυση της νομιμοφάνειας των παρανόμων κεφαλαίων και την ενσωμάτωσή τους στη νόμιμη οικονομία.

Συγκεκριμένα:

1. Φυσικά πρόσωπα που παρουσιάζονται να κατοικούν στη Χώρα μας συνάπτουν συμβάσεις με εταιρίες που παρέχουν υπηρεσίες κοινής ωφέλειας, βάσει δικαιωμάτων επί ακινήτων (μίσθωση/ιδιοκτησία).

Σε πολλές περιπτώσεις, τα ίδια πρόσωπα συμβάλλονται ταυτόχρονα με πολλές εταιρίες, για την παροχή υπηρεσιών σε πολλά διαφορετικά ακίνητα.

2. Οι συμβαλλόμενοι πελάτες (δράστες τέλεσης ξεπλύματος βρώμικου χρήματος) πραγματοποιούν πληρωμές αδικαιολόγητου ύψους προς τις συμβληθείσες εταιρίες, καθώς αυτές οι πληρωμές χαρακτηρίζονται από επανάληψη και αναντιστοιχία με τις τυχόν υπάρχουσες οφειλές ή την προηγθείσα κατανάλωση. Τα ποσά μεταφέρονται από κάρτες και χρηματοοικονομικά μέσα/προϊόντα, τα οποία, σε μεγάλο μέρος των περιπτώσεων που αναλύθηκαν, τηρούνται σε ιδρύματα που εδρεύουν εκτός της ελληνικής επικράτειας. Με αυτόν τον τρόπο δημιουργούνται μεγάλα πιστωτικά υπόλοιπα στους λογαριασμούς των πελατών (τηρούμενων στις εταιρίες – παρόχους).

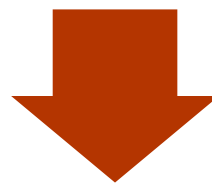
3. Τα πιστωτικά υπόλοιπα, κατόπιν αιτήματος του συμβαλλόμενου προσώπου (πελάτη), μεταφέρονται σε τραπεζικούς λογαριασμούς με σκοπό την ενσωμάτωσή τους στη νόμιμη οικονομία.

Οι λογαριασμοί αυτοί τηρούνται κυρίως σε ιδρύματα που εδρεύουν στην ελληνική επικράτεια, ενώ στην πλειονότητά τους είναι διαφορετικοί από αυτούς που πίστωσαν αρχικά τα κεφάλαια στους λογαριασμούς πελατών που τηρούνται στις εταιρίες παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας. Σε αρκετές περιπτώσεις, οι ίδιοι αποδέκτες λογαριασμοί, έλαβαν επιστροφές από πολλούς διαφορετικούς παρόχους.

Σύναψη σύμβασης με
εταιρία - πάροχο

Επαναλαμβανόμενες
πληρωμές → δημιουργία
υπολοίπων στους
λογαριασμούς των πελατών

Μεταφορά υπολοίπων σε
τραπεζικούς λογαριασμούς
και νομιμοποίηση εσόδων
από παράνομες
δραστηριότητες

2.2. Προέλευση χρημάτων

Σε όλες τις περιπτώσεις, τα κεφάλαια που πιστώθηκαν δεν μπορούσαν να δικαιολογηθούν βάσει της φορολογικής ή, εν γένει οικονομικής εικόνας των εμπλεκόμενων προσώπων και θεωρούνται υπόπτου προελεύσεως.

Επιπλέον, σε ορισμένες περιπτώσεις, τα κεφάλαια προέρχονταν από απάτες που τελέσθηκαν, κυρίως μέσω του Τραπεζικού Συστήματος.

3. Ενδείκτες κινδύνου (*red flags*)

Οι ακόλουθοι ενδείκτες που προέκυψαν από την διερεύνηση και ανάλυση των σχετικών υποθέσεων, ενδέχεται να υποδηλώνουν καταχρηστική εκμετάλλευση εταιριών - παρόχων υπηρεσιών κοινής ωφέλειας για τη διευκόλυνση της νομιμοποίησης εσόδων που προέρχονται από εγκληματικές δραστηριότητες και μπορούν να χρησιμοποιηθούν τόσο από τα υπόχρεα πρόσωπα του ν.4557/2018, κυρίως πιστωτικά ιδρύματα, για την λήψη και εφαρμογή περαιτέρω μέτρων πρόληψης και καταπολέμησης περιπτώσεων νομιμοποίησης εσόδων από εγκληματικές δραστηριότητες, όσο και από τις εταιρίες παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, προς αποτροπή κατάχρησης των παρεχόμενων προϊόντων και υπηρεσιών αντίστοιχα. Ορισμένοι ενδείκτες δεν είναι, μεμονωμένα, επαρκώς ισχυροί, ωστόσο, όταν εμφανίζονται σε συνδυασμό με άλλους, καθιστούν τον έλεγχο περισσότερο αναγκαίο. Για παράδειγμα:

- i. Πληρωμές προς παρόχους χωρίς ύπαρξη αντίστοιχης οφειλής.
- ii. Ασυνήθιστα υψηλά ποσά ανά πληρωμή σε σχέση με την οφειλή ή την κατανάλωση/χρήση των παρεχόμενων υπηρεσιών.
- iii. Ιδιαίτερα αυξημένη συχνότητα πληρωμών οι οποίες δεν ακολουθούν/συμβαδίζουν με τις καθορισμένες προθεσμίες/διορίες αλλά προσομοιάζουν με καταθέσεις.
- iv. Ο πελάτης χρησιμοποιεί συχνά διαφορετικά χρηματοοικονομικά μέσα για τις πληρωμές. Ο ενδείκτης κινδύνου αυξάνεται όταν η παραπάνω τακτική παρατηρείται σε κάθε συναλλαγή πληρωμής.
- v. Πληρωμές με χρηματοοικονομικά μέσα που τηρούνται σε ιδρύματα με έδρα εκτός της ελληνικής επικράτειας.
- vi. Υψηλό συσσωρευόμενο πιστωτικό υπόλοιπο στους λογαριασμούς πελατών των παρόχων.
- vii. Αιτήματα επιστροφής αχρεωστήτως καταβληθέντων ποσών.
- viii. Καταβολή των επιστρεφόμενων πληρωμών σε διαφορετικούς λογαριασμούς από αυτούς που είχαν πραγματοποιήσει αρχικά τις πληρωμές οι πελάτες.
- ix. Ο ίδιος τραπεζικός λογαριασμός λαμβάνει πολλαπλές πιστώσεις επιστροφής χρημάτων , από διαφορετικές εταιρίες παροχής υπηρεσιών κοινής ωφέλειας, σε σύντομο χρονικό διάστημα.
- x. Έσοδα που δεν συνάδουν με την φορολογική ή, εν γένει οικονομική εικόνα των δικαιούχων φυσικών προσώπων